

HET S. O. S. BERICHT

door ANNIE VREELAND

AN BOORD WAS ALLES IN ORDE. 'T DEK lag nog glibberig nat. De hemel stond strak met een heldere maan en veel blinkende sterren.

„k Kan de vaart wel een poosje aan Teun overlaten,” oordeelde Rijnders. Hij gaf zijn zoon nog enkele orders, vóór hij bij Leentje de thee drinken ging. Ze waren op reis naar de Ruhr. Beneden sloeg de warmte hem lauw in 't gezicht.

„En, kind, de thee al bruin?” vroeg de schipper.

Leentje zag glimlachend op van de sokken, die ze stopte voor Teun.

„Bijna zwart,” schertste ze. De sok gleed van haar hand op de tafel. In een dikke vlecht lag het strooge gele haar om haar hoofd. Ze dribbelde naar het fornuis, dat keurig gelakt en gepoetst de kleine ruimte verwarmde. In een blinkenden, koperen ketel ruischte het water. De kat spinde zacht op een stoel, terwijl Leentje uit een emaille theepot thee schonk voor haar vader. Ze schoof een broodstapeltje onder zijn bereik.

Even hield Rijnders de pet voor zijn oogen. Zwijgend begon hij te eten, maar dan, opeens, hield hij op en vroeg:

„Begrijp je nou, dat we zoo lang niets van moeder gehoord hebben?”

Leentje schudde ontkennend het hoofd.

„Er moet iets met de post zijn gebeurd,” meende ze.

„De hoofdzuster beloofde vast, ons spoedig te schrijven.”

„En ze houdt altijd woord,” hernam Rijnders. „Er moet een bijzondere reden zijn voor het zwijgen. Maar welke?”

De schipper verviel in gepeins, toen Leentje niet dadelijk antwoordde. En, zooals zoo dikwijls gebeurde, verrees voor zijn geest het begin van zijn leven met Marieke, het vroolijke meisje, dat zoo blijmoedig haar plaats aanvaardde in het jonge schippersgezin. Hij dacht aan de voorspoedige reizen, die ze samen gemaakt hadden. Elke dag werd een zomerdag, want Marieke tintte zelfs de donkerste dagen licht met haar blijheid.

Teun en Leentje waren gekomen, en de kinderwasch bolde frisch in den drogenden wind.

„Altijd vroolijk,” noemde Rijnders hun schip, tot Wim, de derde baby, voortdurend zorg gaf door zijn zwakke gezondheid. Na een paar maanden lag het wiegje weer ledig. Marieke's vroolijkheid sloeg in zwaarmoedigheid om. Ze leefde maar steeds bij het kindje, en zóó melancholisch werd ze, dat, na jaren, opneming in een zenuwinrichting noodzakelijk werd.

Toen veranderde Rijnders den naam van zijn schip. „Altijd zorg,” heette het nu. Op Leentjes schouders kwam de zorg voor de huishouding. Ze deed haar best, en vreemden bleven buiten het schip. Aan den wand hing een tekst, waar Leentje in moeilijke dagen dikwijls naar blikte.

„Vader, zóó moest de naam van ons schip zijn,” wees ze dikwijls aan Rijnders. Die volgde haar handwijzing, maar schudde dan droevig het hoofd.

„God zorgt,” stond in roode letters in het wat vergeelde stramien geborduurd.

„Gaat alles niet goed, al missen we moeder?” ging Leentje verder. „'t Is toch heerlijk, dat u alles op tijd kunt betalen en bijna altijd vracht krijgen kunt.”

't Was alles waar, dacht Rijnders zuchtend. Doch wat baatte hem voorspoed, wanneer steeds de zorg

voor Marieke hem drukte? Kwam hij aan wal, dan bezocht hij zijn vrouw om beurten met Teun en Leentje. Vreugde gaven deze bezoeken heel weinig. Marieke's geest was altijd afwezig, de zuster dacht, dat ze nog niet los kwam van het gestorven kindje.

Of Leentje al schreide: „Moeke, kent u me niet,” en Teun haar op zijn schuwe manier liefkoosde, Marieke bleef vaag en streelde zonder ziel de handen van Rijnders, zooals ze het vroeger gewend was.

Met een bezwaard hart keerde de schipper terug naar het schip.

„Nog niets geen verandering, zuster?” was de vragende klacht, vóór zijn vertrek, aan de verplegende zuster.

„Ja, Rijnders, 't is treurig. Doch je moet dankbaar zijn, dat ze zoo kalm is. 'k Heb wel patiënten, die wild zijn in hun verdriet, en dan hun leed nog verzwaren. En de dokter geeft de hoop nog niet heelemaal op.”

In de knusse kajuit miste hij de eerste dagen dubbel Marieke. Leentje merkte het wel, al liet ze niets blijken. Ze deed dubbel haar best, vaders verslagenheid te verdrijven met haar zorgen en toewijding. En meestal gelukte dit wel.

Een paar maanden voeren ze heen en weer naar de venen. Toen kreeg Rijnders naar Antwerpen vracht. Langer dan anders bleef hij weg van Marieke:

Toen hij weer kwam in het rustige paviljoen, hoorde hij, dat de zuster een kleine verandering waarnemen kon. De vrouw was minder afwezig, vroeg zelfs een paar maal naar haar familie. Haar schijnbare geesteloosheid merkte toch den langeren tusschenduur van de bezoeken. Men besloot de proef te herhalen, misschien dat dit Marieke uit haar apathie wakker kon schudden.

De zuster beloofde, hem trouw van den toestand op de hoogte te houden. Ze zou hem schrijven, wanneer hij moest komen. Een paar brieven waren opgewekter van toon, zoodat een glimp van hoop in de schippersfamilie ging gloren.

De laatste weken vroeg hij telkens vergeefs naar een brief. De postbeambte schudde ontkennend het hoofd bij Rijnders' nerveuze vragen. „Niets meegekomen,” zei hij. Rijnders' geschiedenis was hem bekend, en hij voelde mee met den man.

Nu waren ze op den Rijn, dicht bij Arnhem. De tijd ontbrak Rijnders, vóór de reis zelf naar Marieke te zien. Maar als hij terug was, zou niets hem weerhouden haar te gaan opzoeken.

Leentje stopte zwijgend de sokken. Ze zag vaders treurigheid. Haar eigen moed zonk met den dag. Ze miste haar moeder meer dan Rijnders vermoedde. En wees ze Harm Jonkman niet af, omdat ze vader niet alleen laten wilde?

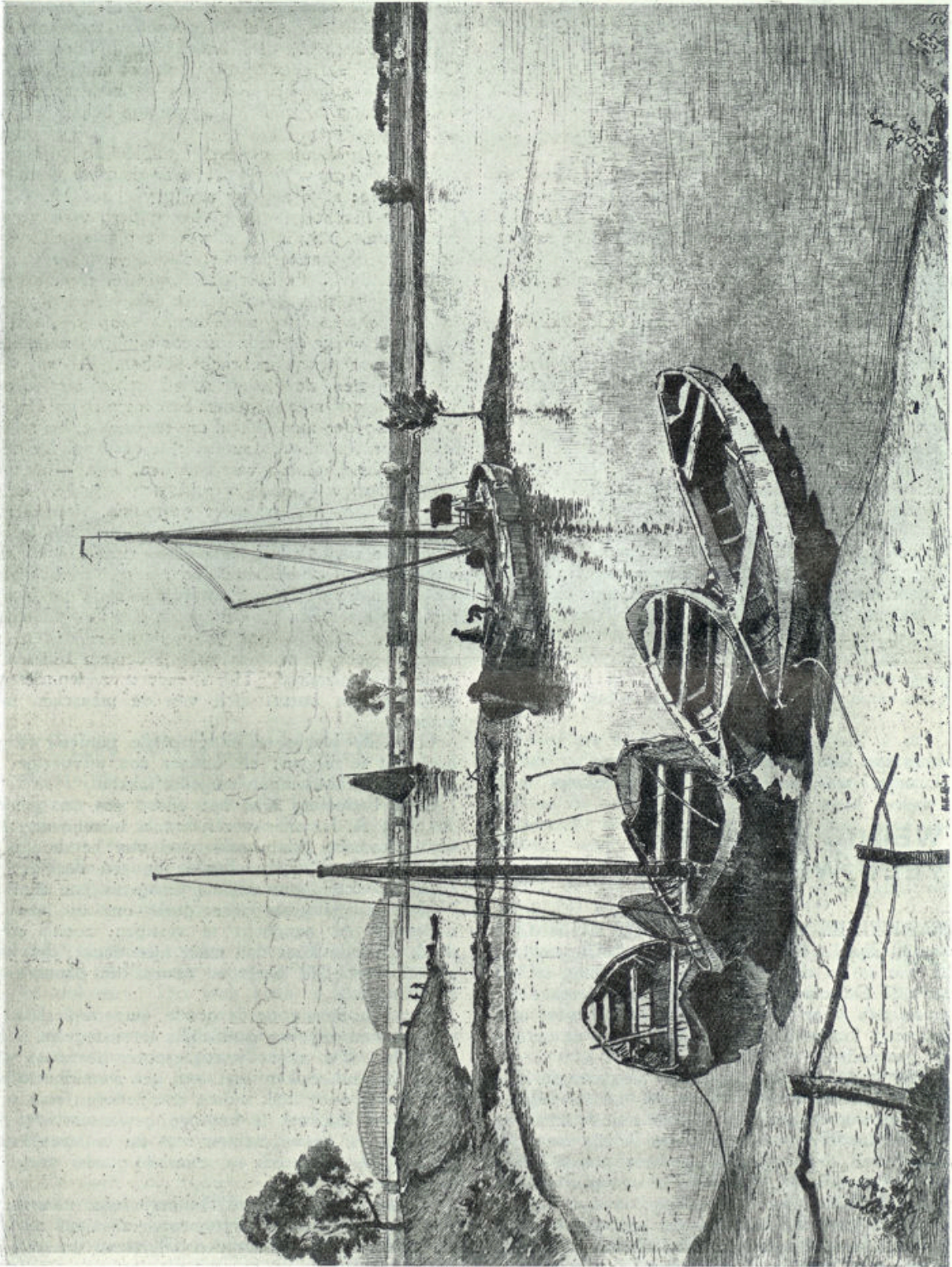
Haar blik gleed weer naar den wandtekst. „God zorgt,” dat moest ze blijven gelooven. Opgewekter begon ze te praten, tot ook Rijnders weer glimlachen kon.

„Zou ik de radio niet eens aansluiten?” vroeg Leentje.

Dat was toch zoo heerlijk, dat ze tegenwoordig contact met het vasteland hielden. Rijnders volgde, als hij tijd had, de lessen van het Onderwijsfonds, maar 't mooiste vond Leentje, dat ze Zondags de onzichtbare kerkdiensten kon volgen. Ze luisterde 's morgens naar de mooie Schriftlezingen, en psalmen en gezangen beurden haar dikwijls op in 't verdriet. 't Was een groot wonder, die radio, waar ze niet veel van begreep, alleen wist, dat het heel heerlijk was.

De S. O. S. berichten deden haar dikwijls huiveren. Dan voelde ze diep de tragiek van het altijd zijn op

Aan den Rijn bij Rhenen

Naar een ets van H. E. Roodenburg

het water. En ze bad, dat nooit een slechte tijding van moeder hen op deze manier zou bereiken.

„n Bekend zangerskwartet zong in het vertrek. „Scheepke, onder Jezus hoede,” daarna, „Geloofd zij God, met diepst ontzag.”

Zachtjes neuriede Leentje mee: „Hij kan, en wil, en zal in nood, zelfs bij het nad'ren van den dood, volkomen uitkomst geven.”

Toen zweeg de muziek, en vroeg de omroeper de aandacht voor een S. O. S. bericht.

Duidelijk klonk het: „Schipper Rijnders, varende op het schip „Altijd Zorg,” wordt verzocht, zoo spoedig mogelijk naar — te komen, daar zijn vrouw, Marieke Dalfsen, geheel is hersteld, en zij het zenuwlijdersgesticht te — mag verlaten.

„Het schip bevindt zich vermoedelijk op den Rijn, tusschen Rotterdam en Lobith.”

't Bericht werd herhaald met de bekende duidelijkheids-hiaten.

Rijnders en Leentje zagen elkaar bij de eerste woorden bleek van schrik aan. Toen scheen het vreugdelicht op hun verweerde gezichten.

Rijnders nam de pet van het hoofd.

„O; God, ik dank U,” stamelde hij. ☒

Marieke zat op den stoel, waar Leentje het blijde nieuws opving. Ze streek over het stroogele haar van haar dochter.

„Wat ben je gegroeid,” zei ze peinzend. En toen, smartelijk: „Wat heb je mij lang moeten missen.”

„Stil maar, moeke,” zei Leentje. „'t Ging alles nog goed, al was het heel naar, dat we u niet bij ons hadden. En de angst, toen we geen bericht van u kregen!”

De schriftelijke oproep, dat Rijnders zijn vrouw halen kon, ging verloren. Daarom ontving hij het radio-bericht, dat eerst schrik, daarna vreugd in hun kringetje bracht. ☒

Gelukkig zag Rijnders naar zijn Marieke.

„God zorgt,” was nu de naam van zijn schip.

„TE WEINIG ETERS EN TE VEEL WERKERS”

(INGEZONDEN)

HET ARTIKEL VAN A. L. IN HET NUMMER van 30 April trok mijn bijzondere belangstelling. En wie zal in dit onderwerp geen belang stellen in dezen tijd? De schrijver, we weten het al jaren, heeft er slag van den lezer vast te houden en hij weet ook te suggereeren, kenmerk van den bekwamen en geroutineerden journalist.

Toch heb ik mij afgevraagd, of de aangewezen fout inderdaad de fout is, waaruit de ellende van den tegenwoordigen tijd voortkomt. Zoo immers stelt de schrijver het voor. Ik haast mij te zeggen, dat ik zijn meening ten aanzien van den zegen, die in het groote gezin ligt, geheel onderschrijf. Als er iets is wat aan man en vrouw, aan heel het gezin, bezieling, levensmoed en -kracht geven kan, dan is het de prikkel van het zorgen voor de anderen en voor elkaar. Gelukkig kunnen er ook andere aandrijvende krachten zijn, maar in het bezit van kinderen bereikt het gezin zijn hoogsten vorm. Al wat de schrijver hierover opmerkt, is waar en schoon.

Maar of men bij de beschouwing van het groote economische vraagstuk kan blijven staan bij het punt

waarop A. L. de aandacht vestigt, betwijfel ik. De geboortebeperving heeft een oorzaak, en meer dan één. Een van de voornaamste is voorzeker: gemak- of genotzucht of beide, veelal ook gevoed door toekomstvrees. Dat er óók zijn, die, onder den invloed van anti-Christelijke leeringen op dit punt, dat middel aangrijpen met de ernstige bedoeling om de maatschappij voor verder bederf of zelfs ondergang te helpen behoeden, wil ik aannemen.

Of overproductie de eenige aanleiding vormt tot de crisis van tegenwoordig is, naar ik meen, aan twijfel onderhevig; zij draagt er stellig veel toe bij.

Bij de beschouwing van het onderhavige vraagstuk moet, dunkt mij, in de allereerste plaats gelet worden op de in de laatste jaren volslagen veranderde geestgesteldheid van de beschaafde wereld, mede als gevolg van hetgeen zich reeds in een ver verleden voordeed in de denkwijze der menschen, en op de ingrijpende wijziging, welke de moderne communicatiemiddelen van allerlei soort teweeggebracht hebben. Al wat wij om ons heen zien, de gisting op elk gebied met de daaruit voortkomende moeilijkheden, beschouw ik als één groote worsteling der menschheid om tot andere, bevredigende levensvormen en -verhoudingen te geraken. De crisis — werkloosheid, daling van waarden, enz. — verscherpt het conflict, waarin de wereld zich bevindt. Crisissen zijn er altijd, min of meer periodiek, geweest; bijna elke nieuwe crisis gaat in hevigheid de vorige te boven, omdat de samenleving der volken steeds ingewikkelder wordt. Als deze beschouwing niet geheel onjuist is, is elk bepaald verschijnsel, waarop men de aandacht vestigt, niet meer dan een druppel in dien kokenden oceaan. Misschien zal uit deze worsteling een andere maatschappij geboren worden, of zij beter zal zijn dan de oude weet niemand. Het is niet te verwonderen, dat verbazing en onrust zich van de menschen meester maken.

Over de hiervoren aangeroerde punten ware nog heel wat te zeggen; elk hunner zou uitvoerige, diepgaande beschouwingen mogelijk maken.

Mijn bedoeling was het alleen om op te merken, dat wat A. L. naar voren bracht in mijn oog slechts een bijkomstig, klein onderdeel van het hoogst ingewikkelde, heel de beschaafde en een deel der onbeschaafde wereld omvattende vraagstuk kan zijn.

Het is niettemin zeer goed om op een enkel onderdeel de aandacht te vestigen, zooals schrijver deed. Als de lezer dan maar niet denkt, dat hij den sleutel gevonden heeft en tevens de panacee in de hand heeft.

Het opkomen voor de goede, onveranderlijke, voor alle eeuwen gegeven goddelijke levensregelen is Christenplicht. Die plicht wordt grooter naarmate wij ons beter bekend maken met wat het wereldbeeld ons te zien geeft; onze taak wordt dan breder, onze roeping ernstiger. Daarom is het zoo gewenscht, dat vooral de jongeren kennis nemen van de vraagstukken, die de wereld beroeren en daarbij goede voorlichting ontvangen.

De samenleving heeft behoefte aan menschen die hun tijd verstaan, die weten waar zij staan moeten — dit geldt bovenal voor den Christen, die den nooit genoeg te waardeeren zegen heeft, dat hij de vraagstukken van zijn tijd in hooger licht kan beschouwen. Verlicht door Woord en Geest zal hij een goeden invloed kunnen doen uitgaan en daarbij weten, dat hij een zout is, door den Meester gesteld om het naderend bederf te weren, totdat Hij komt. w. s.